

ДІАГНОСТИКА ТА ЛІКУВАННЯ ОТИТІВ ЗМІШАНОЇ ЕТІОЛОГІЇ У СОБАК

Лаврова І.Г., канд. біол. наук, доцент

Іванов Г.В., лікар вет. медицини

Ляховецька Л.П., асистент

Одеський державний аграрний університет

Вивчали етіологічну роль різних мікроорганізмів при запаленні зовнішнього вуха у собак. Встановлена змішана етіологія отитів. Проведене порівняння різних методів лікування отитів які викликаються патогенними дерматофітами. Встановлено, що найбільш ефективною є вакциноterapia.

Ключові слова: отити у собак, вакциноterapia, діагностика, лікування отитів.

Запалення зовнішнього вуха у собак – дуже поширена патологія, яка зустрічається у 20% хворих тварин які потрапляють до клінік ветеринарної медицини.

Етіологічні агенти, які викликають цю хворобу дуже різноманітні, це: кліщі, гриби та бактерії. Досить часто первинною причиною цього захворювання буває алергія на будь які речовини. Грибкові або бактерійні агенти можуть ускладнювати алергію або бути первопричиною хвороби. Як правило запалення зовнішнього вуха мають змішану етіологію, тобто їх викликають різні збудники одночасно. В залежності від того, яка етіологія отиту необхідно проводити відповідне лікування.

В доступній літературі відсутні конкретні дані щодо змішаної етіології отитів і методів лікування дерматофітозних захворювань зовнішнього вуха.

Метою досліджень було вивчення етіології запалення зовнішнього вуха у собак, визначення чутливості збудників до різних лікувальних засобів та порівняльне вивчення різних методів лікування отитів дерматофітозної етіології.

Матеріали і методи. Матеріалом дослідження були собаки хворі на запалення зовнішнього вуха що поступали до приватних клінік ветеринарної медицини м.

Одеси, а також патологічний матеріал від хворих тварин який потрапляв для дослідження в науково-дослідну лабораторію кафедри фізіології, біохімії і мікробіології.

Всього було досліджено 304 проби матеріалу від хворих собак. Патологічний матеріал відбирали шляхом зішкрібів або мазків гною при гнійних запаленнях вух, шкуринок та шерстинок, з уражених ділянок шкіри зовнішнього вуха. Зішкріби досліджували під мікроскопом на наявність кліщів, з мазків готували препарати для бактеріоскопічних досліджень (мазки фіксували та фарбували синькою Льюфлера та за Грамом). Гнійний матеріал висівали на живильні середовища: МПА, сольовий агар, кров'яний агар. Шкуринки та

шерстинки висівали на декстрозний агар Сабуро. Висіви аналізували, виділяли чисті культури збудників, визначали їх видову належність та чутливість до антибіотиків або фунгіцидних препаратів. В залежності від виду збудника та його чутливості до антибіотиків або протигрибкових препаратів проводили відповідне лікування тварин.

Для визначення ефективності різних методів лікування хворих на дерматофікозні захворювання шкіри зовнішнього вуха собак були проаналізовані результати лікування 136 хворих собак з лабораторно встановленим діагнозом на дерматофітозний отит.

Вивчали ефективність лікування хворих трьома протигрибковими засобами: клотримазоловою мазью, яку використовували два рази на день, антибіотиком гризеофульвіном в дозі 25мг/кг 2 рази на день, протигрибковою вакциною „Полівак ТМ” для собак, яку вводили 4-х разово з 10-14 денним інтервалом.

Ефективність лікування визначали за станом шкіри в уражених місцях та за результатами контрольних культуральних досліджень.

При зникненні клінічних ознак та при негативних результатах культурального дослідження лікування вважали ефективним.

Результати досліджень Проведений аналіз результатів лабораторних досліджень показав, що найбільш поширеним збудником запалення зовнішнього вуха у собак є дріжджіподібний грибок з роду *M. pachydermatis* (54%). Гриби роду *Candida* spp. зустрічається рідше (7%). Бактеріальні отити причиною яких є стафілококи (*St.intermedius*) складала 44% випадків. *Proteus* spp. виділяли тільки у 5% випадків. *Pseudomonas aeruginosa* спостерігалась у 8% випадків. При визначенні чутливості дріжджіподібних грибів до лікарських засобів було виявлено, що *M. pachydermatis* найбільш чутлива до нізоралу та клотримазолу, але лікування звичайно тривале (3-4 тижні при дворазовій щоденній обробці шкіри вух). Гриби з роду *Candida* spp. найбільш чутливі до нізоралу та ністатину. Бактеріальні збудники (*St.intermedius*, *Proteus* spp.) найбільш чутливі до офлоксацину (70% виділених стафілококів та 65% протей). Щодо *Pseudomonas aeruginosa*, то збудник був чутливий тільки до офлоксацину і тільки у 15% випадків. Досить часто (у 40% випадків) при запаленнях вух у собак знаходили два або більше мікроорганізмів. Частіше це були *M. pachydermatis* та *St.intermedius*.

Ефективність лікування собак, хворих на дерматофітозні захворювання вух вивчали на 136 тваринах. У цих тварин з поверхні шкіри зовнішнього вуха були виділені дерматофітозні гриби з роду *M.gypseum*. Звичайно цей грибок був присутній не тільки у вухах собак, а також на інших ділянках тіла у собак.

Результати аналізу ефективності лікування тварин наведені у таблиці. Як видно з таблиці найбільш ефективним методом виявилась вакцинотерапія, яка дає найвищий відсоток видужування - 90%. Вакцина є нешкідливим препаратом, який практично не має побічної дії, має дуже зручну схему лікування.

Таблиця

Ефективність лікування хворих на дерматофікозні отити собак.

№	Назва препарату	Кількість хворих	Кількість собак що	Ефективність лікування, %	Середній термін
---	-----------------	------------------	--------------------	---------------------------	-----------------

		собак.	одужали.		одужання (тижнів).
1.	Клотримазолова мазь	50	18	60	6,3
2.	Гризеофульвін	26	23	88	8,3
3.	Вакцина „Поливак ТМ”	80	72	90	6,5
	Разом	136	113	83	7,0

Щодо 10 відсотків тварин, які не видужали після лікування вакциною, то вірогідно це тварини з імунodefіцитом. Вони не здатні адекватно відповідати на стимуляцію імунної системи антигенами протигрибкової вакцини. Ці тварини потребують додаткових досліджень.

Щодо антибіотика гризеофульвіна, який показав також високу активність лікування (88%), то він має багато недоліків. Препарат має певну токсичну дію на організм, тому практично у 30% тварин яких лікують гризеофульвіном спостерігаються: зниження апетиту, блювота, пригнічення. У деяких тварин це призводить до необхідності відміни препарату. Вживають препарат орально з олією під час їжі, два рази на день, що не дуже зручно господарям тварин, які дають препарат хворим. Вагітним тваринам використовувати препарат неможна, так як він має тератогенну дію. Термін лікування тривалий (8,3 тижня).

Найменш ефективною з'явилась клотримазолова мазь (60% видужування). Недоліки цього методу в тому, що при наявності багатьох уражень на шкірі хворих тварин обробляти два рази на день дуже незручно, крім того ураження на шкірі можна не помітити, або хвороба перебігає у прихованій формі і збудник залишається на шкірі тварини.

Щодо тривалості лікування, то усі три методи мають приблизно однаковий термін лікування 6,3-8,3 тижнів. При використанні клотримазолової мазі або гризеофульвіну необхідно використовувати препарати ще два тижні після зникнення клінічних ознак. Тобто термін лікування ще збільшується (8,3 та 10,3).

Висновки.

1. Найбільш поширеним збудником запалення зовнішнього вуха у собак є дріжджіподібний грибок з роду *M. pachydermatis* (54%).
2. Серед бактеріальних збудників частіше виявлявся *St.intermedius* (44%).
3. У 40% випадків при запаленнях вух у собак знаходили два або більше мікроорганізмів. Частіше це були *M. pachydermatis* та *St.intermedius*.
4. Найбільш ефективним методом лікування запалень вух дерматофітозної етіології виявились вакцинотерапія, яка давала найвищий відсоток видужування - 90%.

Список літератури

1. Каламкарян А.А., Бухарович А.В.Хроническая стафилококковая инфекция кожи.К.: Здоровье,1996 – 66с.
2. Ермаков А.М. Опыт применения иммуноактивных препаратов НВЦИ при лечении и профилактике инфекционных болезней у собак. В книге: Препараты центра Игнатова (теория ,опыт применения) тезисы научно-практической конференции. Ларнако (Кипр). 1997 г.,с.51-53.
3. Поляков И.Д. Особенности формирования иммунитета у собак и кошек после

вакцинации против дерматомикозов.//Материалы 8 международного конгресса по проблемам ветеринарной медицины мелких домашних животных. М., - 2000.- С. 223-225 .

4. Ljiljana Pinter, Zeljka Jurak, Milena Ukalovic. Epidemiological and clinical features of dermatophytoses in dogs and cats in Croatia between 1990 and 1998. VETERINARSKI ARHIV 69 (5), 261-270, 1999.

5. Bond R. Pathogenesis of Malassezia dermatitis.// Veterinary Dermatology. –2000.- №11(Suppl.1).-P.5 –6.

***Диагностика и лечение отитов смешанной этиологии у собак.
Лаврова И.Г., Иванов Г.В., Ляховецкая Л.П.***

Изучали этиологическую роль разных микроорганизмов при воспалении наружного уха у собак. Установлена смешанная этиология отитов. Проведено сравнение разных методов лечения отитов, которые вызваны патогенными дерматофитами. Установлено, что наиболее эффективной является вакцинотерапия.

Ключевые слова: отиты у собак, вакцинотерапия, диагностика, лечение отитов.

***Diagnostic and therapiae mixed etiology otites externa of dogs. Lavrova I.G,
Ivanov G.V., Lyakhovetska L.P.***

Etiologic role of different microorganism in canis otites externa was studied. Mixed etiology otites externa was defined. Comparative estimation of efficiency different methods of therapiae dermatofitic otites externa was studied. It is set that vaccinotherapy was more effecty.

Key words: otites externa of dogs, vaccinotheray, diagnostic, therapiae otites externa.